

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

ifølge flere Provstisynoders Autorisation
samlede og udg. af H. S. Prah! og C.
Heinebuch.

Titel | Title:

Liturgiske Melodier til Brug ved den lutherske
Høimesse

Udgivet år og sted | Publication time and place: Flensborg, Aug. Westphalen's Forlag 1889
Fysiske størrelse | Physical extent: IV, 48 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Prahl og Heinebuch,

Liturgiske Melodier.

1889.

D 310

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130022462947

Liturgiske Melodier

til Brug ved den lutherske Høimesse,

ifølge Høne Provstisignadens Autorisation

Samlede og udgivne

af

H. S. Prahl,
Sognepræst i Møgeltonder

og

C. Heinebuch,
Organist ved Fruekirken i Flensborg.

Flensborg 1889.

Aug. Westphalen's Forlag.

„Or giæve de derfor sandelige eet or Christelige, som ikke allereeniste saadanne Psalmer or Mandelige Luffsang haffue drevet or sammenscreffuit, men arsaas de, hvilcke saadanne Psalmer or Luffsang vdi Kircken enten iyen optage, huor de nogen steds aff Hørsammelse veder ligge: eller de som ere vdi en eet or Christelig brug ved maet holde, lader or forserme til Guds ære or Religionen til dess ydermere gaffu or forherding.

Her huss skal dog vdi sliq handel Nittelige tages vare, At Guds ouden lydelige Predicke Embet med Sacramentennis tilhærlig Forhandling kand nyde sin tid, or ikke ved fornøgen Sang eller andre Ceremonier skiffue forhindret.“

Niels Jæspersen's Graduale 1573.

F o r o r d.

Ved nærværende lille Samling have Udgiverne søgt at fremstille en correct og fuldstændig Form af Høimessen, der baade i sin Sammenhæng og i alle Enkeltheder svarer nøiagtig til den lutherske Kirkes liturgiske Grundsætninger. Samlingen vil derfor kunne bruges til enhver Liturgi, der staaer paa den lutherske Kirkes Grund og følger dens Tradition.

Melodierne ere næsten alle tagne fra de bedste Kilder, som Udgiverne have havt Adgang til, altsaa i Særdeleshed fra det 16de Aarhundredes Messebøger og Cantionaler. Kun der, hvor de Gamle ikke give nogen Anviisning, er den levende Tradition i Kirken bleven fulgt. Dette gjælder nærmest med Hensyn til Salutationen, Versiklerne, Collecterne og Velsignelsen. Moderne Compositioner ere derimod paa faa Undtagelser nær, iblandt hvilke Bortniansky's Gloria er den vigtigste, ikke bleven optagne, da de i Reglen savne det ægte kirkelige Præg. Med den lige omtalte Composition forholder det sig rigtig nok ikke anderledes, men da den er bekjendt og yndet paa mange Steder, have Udgiverne ikke meent at kunne udelukke den, især da den ved sin deilige Melodi vil bidrage til at gjøre den store Lovsang til Menighedens Eiendom og derved kan bane Veien til noget Bedre. Dette Bedre er her antydnet ved den gamle Melodi, som findes meddeelt under No. 27. I Begyndelsen vil man vistnok i de fleste Tilfælde foretrække Bortniansky's Composition, men man vil snart gjøre den Erfaring, at den taber i Ynde, jo oftere man hører den, hvorimod man vinder de gamle Kirketoner altid mere kjær, jo mere man lever sig ind i dem.

De ældre Melodier ere for største Delen Fælleseiendom for hele den lutherske Kirke og passe godt sammen, hvor de end ere tagne fra. Derimod er den i nogle slesvigske Kirker brugelige nyere danske Messe bleven særskilt opført, da dens eiendommelige Character gjør den mindre skikket til at benyttes ved Siden af andre liturgiske Melodier, skjøndt den i sig selv er smuk og af ægte kirkelig Stil og Klang. Den bestaaer nemlig kun af een eneste Tone, der i mangfoldige Variationer stadig gjentages. Naar den anvendes, — t. E. i Fastetiden, for hvilken den synes at være bedst skikket — burde det altsaa egentlig skee under hele Liturgien, skjøndt den, saavidt vides, ikke er bleven brugt til meget væsentlige Led af Messen, og denne unægtelig ved den idelige Gjentakelse af samme Melodi faaer et temmelig eensformigt Præg. Alt P. Chr. Koch klager derover i „Ny dansk Messebog“ (Haderslev 1853), men den Maade, hvorpaa han og Andre efter ham have søgt at raade Bod paa denne Mangel, at man nemlig har komponeret nye Melodier til Collecterne og Lectierne, der minde om Oratoriumstilen og med Uret kaldes gammeltkirkelige, kan aldeles ikke bifaldes. Fra Herrens Helligdom henflyttes man derved til Concertsalen, Musiken, der i Gudstjenesten ubetinget kun har en tjenende Stilling overfor Ordet, bliver næsten Hovedsagen — det Værste, der kan skee.*)

Selvfølgelig ere kun saadanne Melodier bleven optagne, der paa Grund af deres Jævnhed lade sig udføre selv i den mindste Landsbymenighed, hvor der findes Nogen, der har Evne og Lyst til at tage sig af Sagen. Allerede af denne Grund maatte de gamle Gradualsange udelukkes, som desuden ere forskjellige næsten for hver Helligdag. Den gamle Introitus, som danner et meget væsentligt Led af Høimessen, idet hver Gudstjeneste derved strax i Begyndelsen faaer sit særegne Præg, kunde derimod ikke ansees for undværlig, skjøndt Vanskelighederne her vare endnu større. Det Spørgsmaal, hvorledes den bør behandles, for at kunne gjenvinde sin Plads i Høimessen, har endnu ikke fundet nogen fyldestgjørende Løsning. Udgiverne have søgt at indskrænke Texternes Antal ved ikke at tage Hensyn til hver enkelt Søndag, men kun til Kirkeaarets forskellige Tider, en Fremgangsmaade, som alt i Reformationstiden er bleven anvendt i den af Elisabeth, Hertuginde af Braunschweig-Lüneburg 1542 udgivne „Kirchenordnung“ og i den nyere Tid t. E. af Mecklenburger Cantional¹⁾, det bedste liturgiske Værk, som Nutiden har frembragt. Texterne ere udvalgte blandt de gamle med faa Lempelser, som foranledigedes ved den her anvendte Syngemaade; de Helligdage, til hvilke de oprindelig vare henlagte, findes derfor tilligemed Skriftstederne allevegne anførte i Parenthes. De gamle Melodier maatte man derimod aldeles give Afkald paa. Hver Introitus bestaaer nemlig af trede Led, en Antiphone, et Vers, som oftest taget af David's Psalmer, og det lille Gloria. Efter Gloria pleiede Antiphonen at gjentages. Melodierne til Antiphonerne ere saa vanskelige, at de ikke kunne synges, hvor man ikke har et meget veløvet Kirkekor. Vers og Gloria skulle rigtig nok synges paa een af de 8 kirkelige Psalmetoner, dog efter en Form, der baade ved sin rigere Modulation og Gjentakelsen af Intonationen ved hvert nye Led er meget forskellig fra den, i hvilken disse Toner anvendes til selve Psalmodien (Sang af David's Psalmer) i Ottesangs og Aftensangs-Tjenesten. Dertil er den vel smukkere, men ogsaa betydelig vanskeligere end denne sidste. Men det er denne, som er bleven bekjendt iblandt os og derfor ogsaa maatte anvendes her. Psalmodien er jo nemlig paa adskillige Steder af vort Land kommen til Live igjen; havde Udgiverne nu her givet Tonerne i en anden Form end den bekjendte, saa vilde de kun have fremkaldt Forvirring og, istedetfor at fremme den

*) „Jeg har meent, at Messesangen i Regelen kun burde være en ved den musikalske Betonning hævet Recitation, saa at der ikke ved en mere omfangsrig Sang blev givet Menigheden Anledning til at lade Tanken dvæle ved Præstens musikalske Begavelse og derved bortdrage Opmærksomheden fra det Foredragens Indhold“ — A. P. Berggreen i Forordet til „Antiphonale“ (Kj. 1867).

liturgiske Sang, meget mere forstyrret den, medens nu, naar Introitus synges, som her er angivet, de fleste Psalmetoner snart ville blive Menighedens Eiendom, saa at den egentlige Psalmodi ikke mere voldes Vanskeligheder. Til Antiphonerne benyttedes de samme Melodier. Dette er jo tilvisse ikke correct, men deres egne Toner kunde de af den ovenfor anførte Grund ikke beholde, og en anden forsvarlig Udvei fandtes ikke. Af Høimesseformen bibeholdtes kun den gjentagne Intonation; finder man imidlertid, at dette, eftersom Sagen nu er bleven indrettet, ikke er rigtigt, saa er der jo intet til Hinder for at synges de til Intonationen hørende Ord eller Stavelser paa Hovedtonen. Alle Psalmetoner ere her givne i den Form, som Guidetti i „Directorium chori“ (1589) under sin Lærers, den store Palæstrina's Veiledning har fastsat, fordi de i denne Skikkelse, som desuden i musikalsk Henseende synes at være den bedste, allerede have fundet Jndgang hos os. Der kunde altsaa ikke tages Hensyn til Afvigelserne hos Georg Major (1594), skjøndt den af ham givne Form betragtes som specifik luthersk.

Harmonien er allevegne, hvor det syntes tilstedeligt, indrettet efter, at tre Drengestemmer ved Hjælp af en Basstemme (Bariton) skulle kunne udføre den fuldstændige fiirstemmige Sats. Bassens høie Beliggenhed, som forresten i gamle Tider anvendtes temmelig ofte, kommer den vocale Udførelse til Gode, vil man altsaa spille den her foreliggende Sats paa Orgelet, maa Bassen tages en Octav dybere. Tonesatsen er i Reglen optaget efter gamle Kildeskrifter. Et Særkjende for denne ældre Tonesats er en stærkt fremtrædende Anvendelse af de simple Treklangsharmonier paa den ene og muligst stor Consequents i Førelsen af de ledsagende Stemmer paa den anden Side. At den harmoniske Følgerække ved Gennemførelsen af disse Grundsetninger undertiden kan faae en for det kun til moderne Musik vante Øre noget sælsom Klang, skal ikke nægtes; dog har dette ikke kunnet hindre Udgiverne i at følge den gode gamle kirkelige Tradition, især da de sikkert haabe, at de gamle Harmonier ved længere Brug altid mere ville aabenbare deres eiendommelige Skjønhed og Kraft. Kirken maa ikke tillade, at den blødagtige verdslige Musik faaar Overhaand i Gudstjenesten. Forresten har en Lempelse af alle de Harmonidannelser fundet Sted, hvis Klang var alt for uvant og haard. Forhaabentlig ere Udgiverne ikke gaaet for vidt i denne Retning. — De nyere Compositioner, t. E. Bortniansky's, have beholdt deres oprindelige Harmoni.

Med Hensyn til Udførelsen er at iagttage, at den liturgiske Sang altid bør være frisk og livlig. Den drøvende og sløbende Syngemaade, hvorved det sidste Aarhundredes fordærvede Smag har forvansket vore herlige gamle Psalmemelodier, vilde her være reent utaalelig. Alle Recitativer maae synges ligesaa flydende, altsaa i samme Tempo og med samme Rhythmus, som naar de læses langsomt og med rigtig Betoning. Det er derfor bedst først at læse saadanne Texter nogle Gange i Chor, førend man begynder paa at synges dem. I Særdeleshed er dette raadeligt med Hensyn til Introitussangen. Hver Psalmetone bestaaer af tvende Led, og hvert af disse har igjen en Hovedtone og en Slutningscadence (Mediation og Finale). Første Led faaar dertil endnu paa visse Steder den festlige Intonation. Alt hvad der synges paa Hovedtonen, har Læsningens Rhythmus og Tempo, Intonationerne og især Cadencerne synges lidt langsommere, dog med samme Rhythmus. De med fede Typer trykte Stavelser falde paa de accentuerede Noder. Der bemærkes endnu, at Psalmetonerne altid synges af et Dobbeltchor, første Led helst eenstemmig og uden Orgel af nogle faa gode Drengestemmer, andet Led fleerstemmig eller med Orgel af det fulde Chor eller Menigheden. Første Led kan ogsaa synges af Præsten, dog er dette mindre godt. Mere herom kan ikke siges paa dette Sted, men der henvises til Lortzing's lille Skrift: „Der Psalter zum Singen eingerichtet“ (Gütersloh, Bertelsmann. 75 Pf.), som indeholder en meget god og fyldestgjørende Anledning til Psalmodien. — Man vil have lagt Mærke til, at Noderne til den recitativiske Sang ikke ere forsynede med Streger. Dette betyder, at de ikke angive Tonernes Værdi (Længde), men kun deres Høide. Endvidere er det maaskee ikke overflødigt at bemærke, at Organisten under Recitativerne bør lade Hænderne ligge paa Manualen, saalænge Hovedtonen vedvarer.

Hvor Liturgien endnu ikke har gjenfundet sin Plads i Gudstjenesten, er det ikke raadeligt at indføre det Hele paa een Gang, dog maa Udvalget naturligviis heller ikke være vilkaarligt. Man begynder bedst med Messesvarene til Hilsenen, Lectierne, Troesbekjendelsen og Velsignelsen. Naar disse ere blevene Menighedens Eiendom, indøves Introitus, Kyrie og Gloria, derefter Svarene til Bonnerne og tilsidst Nadverliturgien. Til Introitus kan man godt først noies med 2 Psalmetoner, t. E. den 5te eller 8de til Festerne og de almindelige Sondage, den 2den til Alvors- og Sørge-Tiderne, da hver Text med Jagttagelse af de fede Typer og de accentuerede Noder kan synges paa hver Tone. Til hvert af de andre Messesvar indøves kun een Melodi, selv om flere ere anførte, og denne bibeholdes saa igjennem hele Kirkeaaaret, med mindre Sørgetiderne fordrer en Undtagelse. Meget ønskeligt var det, om Menigheden først oplystes om Liturgiens Betydning og Tankegang, førend denne blev indført. Det var derfor Udgivernes Ønske at lade følge en kort Fortolkning af Liturgien med dette Hefte, dog kunde dette paa Grund af Mangel paa Plads ikke skee. Maaskee gives der en anden Leilighed dertil.

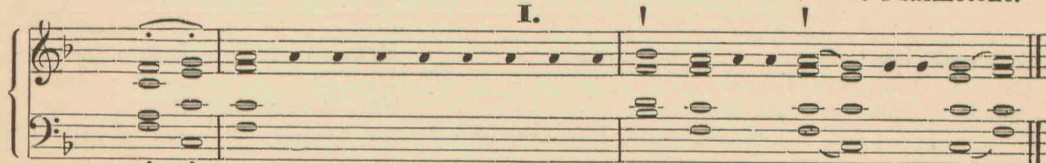
Dermed overgives da vor lille Samling til den nordslesvigske Menighed. Herren give i Naade, at den maatte bidrage lidt til at gjenoprette Kirkens gamle deilige Tjenester i vort Land, Hans hellige Navn til Ære og Guds Børn til aandelig Fryd og Opbyggelse!

Udgiverne.

I. Indgang (Introitus).

A. Ældere Form.

1. Advent. (2. Søndag i Advent. Jes. 62, 11. 30, 29—30. — Ps. 80, 2.) I. Psalmetone.

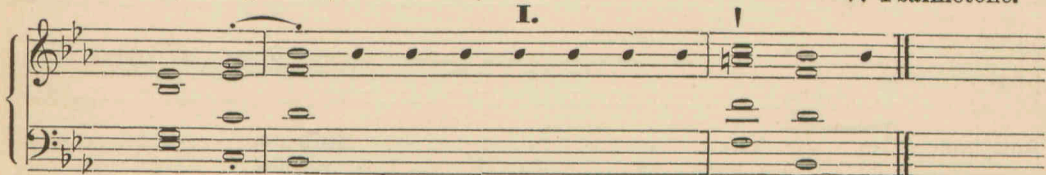

Antiphone. Du Zi-ons Datter, see - - Her-ren kom - mer
 Han skal la-de hø-re Sin - ma-je stæ-ti-ske Røst,
Versus. Du Is-ra-els Hyrde, vend - - Di-ne Ø-ren hid,
Gloria. Æ-re væ-re - - Fa-de-ren og Søn - nen
 Som det var i Be-gyn-del-sen og nu og al - tid

Til Frel-se for Fol-ke-ne!
 Og hos E-der skal der væ-re Hjer-tens Glæ-de!
 Du der le-der - - Jo-seph som en Hjord!
 - - Og den Hel-lig-aand!
 Og fra E-vig-hed til - E-vig-hed. A-men!

2. Juul. (Juledag Jes. 9, 6. Ps. 98, 1.) V. Psalmetone.

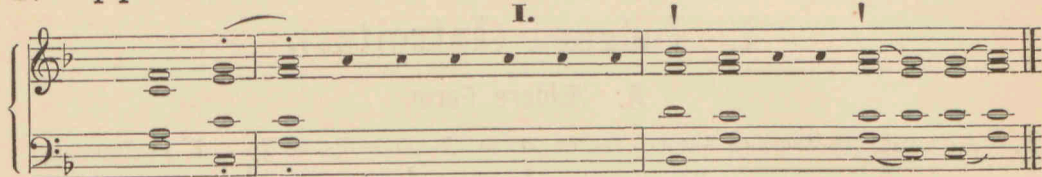
Antiphone. Et Barn - - er os født!
 Og Fyrstendømmet skal være paa hans Skul-der,
Versus. Syn-ger Her-ren en - - ny Sang,
Gloria. Æ-re være Fa-de-ren og - Søn-nen
 Som det var i Begyn-del-sen og nu og al - tid

En Søn - - er os gi-ven!
 Oghans Navn kaldes Under, Raadgiver, vældig Gud, Evigheds Fader, Fredsfyrste.
 Thi han har gjort - - un-der ful-de Ting!
 Og fra E-vig-hed til - - Og den Hellig-aand!
 E-vighed. A-men!

3. Epiphantias. (Epiph. Mal. 3, 1. Dan. 7, 14. Ps. 72, 1.)

I. Psalmetone.

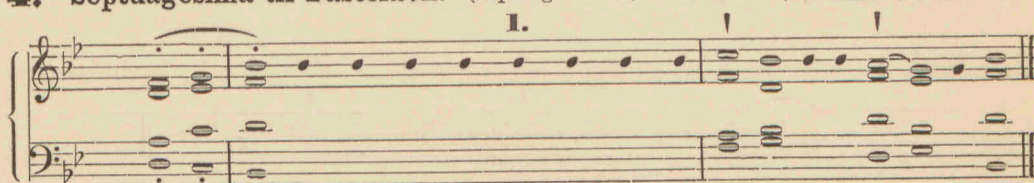
Antiphone. See, Her - lig - he - dens - - Her - re er kom - men,
Versus. Gud giv Kon - gen - - - Di - ne Dom - me
Gloria. Æ - re væ - re - - - Fa - de - ren og Søn - nen
 Som det var i Begyn - delsen og nu og al - tid

Og Konge - dømmet er i hans Haand og Mag - ten og Væl - den.
 Og Kongens Søn - - - Din Ret - fær - dig - hed!
 - - - Og den Hel - lig - aand!
 Og fra - E - vig - hed til - - - E - vig - hed. A - men!

4. Septuagesima til Fastelavn. (Septuag. Ps. 18, 5-7. v. 2-3.)

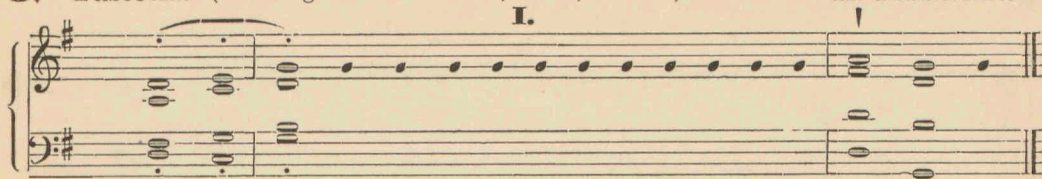
III. Psalmetone.

Antiphone. Dø - dens - - - Reb om - spænd - te mig,
 DajegvariAngst,raabtejegtilHerren,jajegraabte til min Gud,
Versus. Her - re, jeg har dig hjertelig - - - kjær, min Styr - ke;
Gloria. Æ - re væ - re - - - Fa - de - ren og Søn - nen
 Som det var i Begyndelsen og - - - nu og al - tid

Og Belials - - - Bæk - ke for - fær - de - de mig.
 Han hørte min Røst - - - fra sit Tem - pel.
 Herren er min Klippe, min Befestning og min Frel - ser.
 - - - Og den Hel - lig - aand!
 Og fra Evig - hed til - - - E - vig - hed. A - men!

5. Fastetid. (Judica og Palmarum Ps. 43, 1. 22, 20, v. 1.)**II. Psalmetone.**

Antiphone. Døm mig, o Gud! og ud-før min Sag imod et u-mildt Folk!

Her-re, vær ik-ke langt - - - - - bød te!

Versus. Min Gud! min Gud! hvor-for ha-ver Du for - ladt mig!

Gloria. Æ - re væ - re Fa-de-ren og - - - - - Søn-nen

Som det var i Be-gyn-del-sen og nu og - al - tid
(Paa Langfredag kan Gloria falde bort.)

Fra en falsk og u-ret-fær-dig

Min Styr-ke, skynd - - -

Du er fjern fra min Frel-se, - -

- - - - -

Og fra E - vig - hed til - -

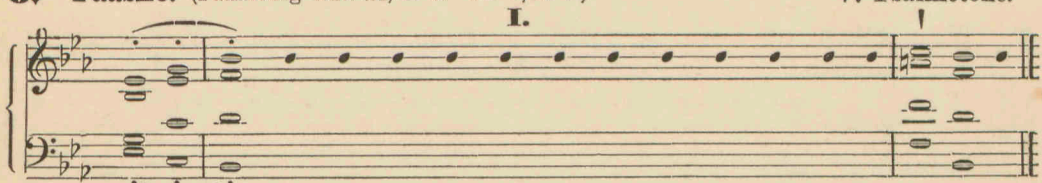
Mand ud - fri mig!

Dig at hjæl-pe mig!

Fra mit Kla - ge - skrig!

Og den Hel - lig - aand!

E - vig - hed. A - men!

6. Paaske. (Paaskedag Luc. 24, 5. 6. Ps. 8, 6. 7.)**V. Psalmetone.**

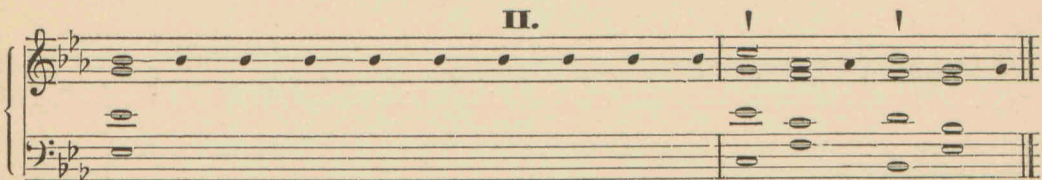
Antiphone. Han eropstanden. Hvilede Jetterden Levendeiblandt de Døde! Hallelu-ja!

Det bør Men-ne-skens Søn at overantvordes og kors - fæ-stes

Versus. Du kro - ne-de ham med Æ-re og - - - - - Her-lig-hed,

Gloria. Æ-re væ-re Fa-de-ren og - - - - - Søn-nen

Som det var i Be-gyn-del-sen og nu og - - - - - al - tid

Kom-mer i-hu, hvor-le-des han ta-le-de til E-der: Hal - le - lu - ja!

Og op - staae tre - di - e Dag. - - - - - Hal - le - lu - ja!

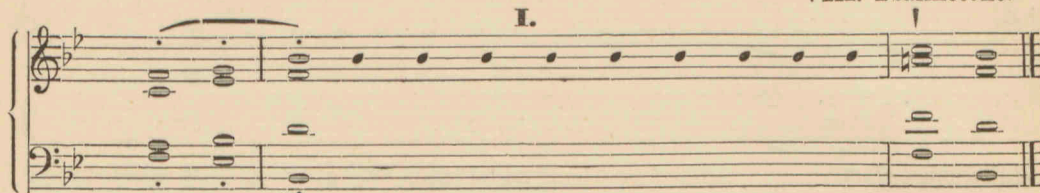
Du gjør, at han her-sker o-ver Di-ne - - - - - Hæn - ders Gjer-nin-ger.

- - - - - Og den Hel - lig - aand!

Og fra E - vig - hed til - - - - - E - vig - hed! A - men!

7. Glædens Tid: Paaske til Pintse. (Rogate Jes. 48, 20. Ps. 66, 1. 2.)

VIII. Psalmetone.

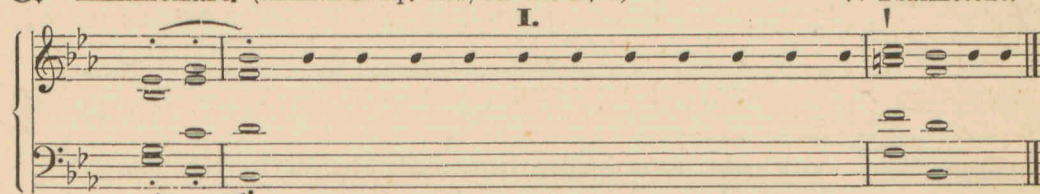
Antiphone. For-kyn - der og la - der det - te - - hø - re
 Brin-ger det ud til Jor - dens - - En - der:
Versus. Raa - ber med Glæ - de for Gud al - - Jor - den,
Gloria. Æ - re væ - re Fa - de - ren og - - Søn - nen
 Som det var i Be - gyn - del - sen og nu og al - tid

Med Fry - de - sangs Røst. - - Hal - le - lu - ja!
 Her - ren har gjen - løst sin Tjener Ja - kob. - Hal - le - lu - ja!
 Syn ger Psal - mer til hans Navns Ære. Giver ham Æ - re til hans Priis!
 Og den Hel - lig - aand!
 Og fra E - vig - hed til - - E - vig - hed. A - men.

8. Himmelfart. (Himmelfart Ap. G. 1, 11. Ps. 47, 2.)

V. Psalmetone.

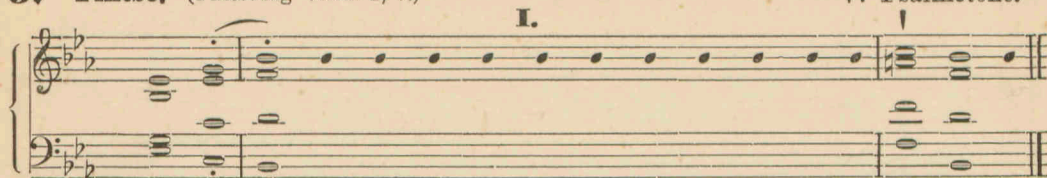
Antiphone. J galilæiske Mænd, hvistaae J og see op til Himlen! Halle-lu-ja!
Versus. Al-le Fol - ke - slag - - klapper i Haand!
Gloria. Æ-re væ - re Fa - de - ren og - - Søn - nen
 Som det var i Be - gyn - del - sen og nu og al - tid

Som J have seet ham fare til Himlen, saaledes skal han komme. Hal-le - lu-ja!
 Jub - ler for - - Gud med frydefuld Røst!
 Og den Hel - lig - aand!
 Og fra E - vig - hed til - - E - vig - hed! A - men!

9. Pintse. (Pintsedag Viisd. 1, 7.)

V. Psalmetone.

Antiphone. Gud den Hel-lig-aand af Him-len har fyldt Jor-de-ri-ge. Hal-le-lu - ja!

Ham være Lov, Priis og Æ - re. Hal - le - lu - ja!

Versus. O Her - re, stad-fæst Din sto-re Naa-de - o - ver os!**Gloria.** Æ - re væ-re Fa-de-ren og - Søn-nen
Som det var i Be-gyn-del-sen og nu og al - tid

Og densamme, som levende gjør Altinger naadelig udgydt og givet os til Talsmand.

Hal - le - lu - ja, - Hal - le - lu - ja!

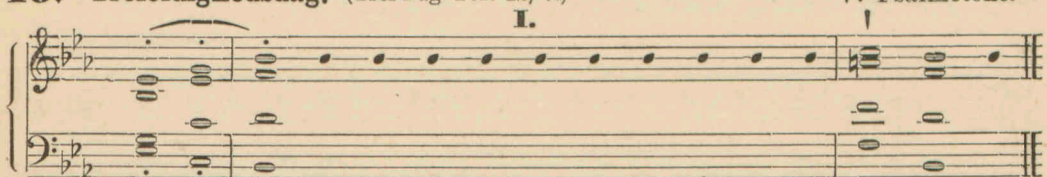
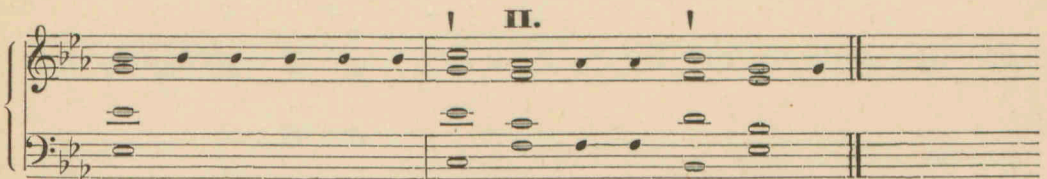
Og op - fyld Din Kir - ke med Di - ne - æd - le Ga-ver!

Og den Hellig-aand!

Og fra E - vig - hed til - E-vig-hed! A - men!

10. Trefoldighedsdag. (Tref-Dag Tob. 12, 7.)

V. Psalmetone.

Antiphone. Høi - lo - vet være den hel-lige Tre - fol - dig - hed
Lader os be-kjen-de ham og pri-se ham - stor - li - gen,**Versus.** La - der os lo-ve Fa-de-ren og - Søn - nen**Gloria.** Æ - re være Fa-de-ren og - Søn - nen
Som det var i Be-gyn-del-sen og nu og al - tid

Een sand - Gud i E - vig - hed!

Som har gjort Barm - hjer-tig - hed i - mod os!

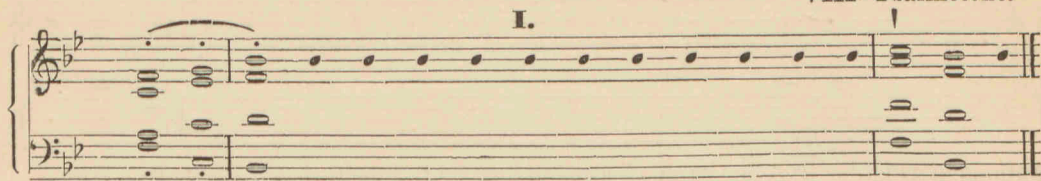
- Og den Hel - lig - aand!

- Og den Hel - lig - aand!

Og fra E - vig - hed til E - vig - hed! A - men!

11. 1.—10. Søndag efter Trinitatis. (8. Søndag efter Trin. Ps 48, 10. 11. v. 2.)

VIII. Psalmetone.

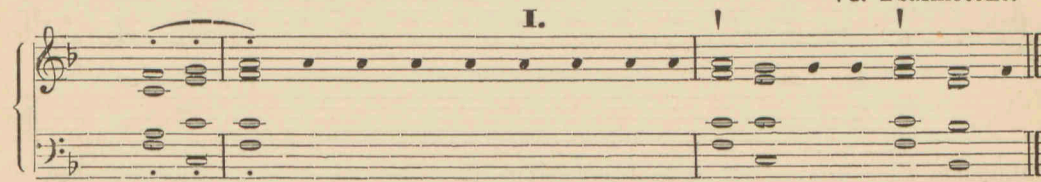
Antiphone. O Gud, vi tæn-ke paa Din - - - - - Miskundhed
 O Gud, som Dit Navn er, saa er Din Priis indtil Jordens En - der,
Versus. Her - ren er stor og saa-re - - - - - pri - se - lig
Gloria. Æ - re væ - re Fa - de - ren og - - - - - Søn - nen
 Som det var i Be-gyn-del-sen og nu og - - - - - al - tid

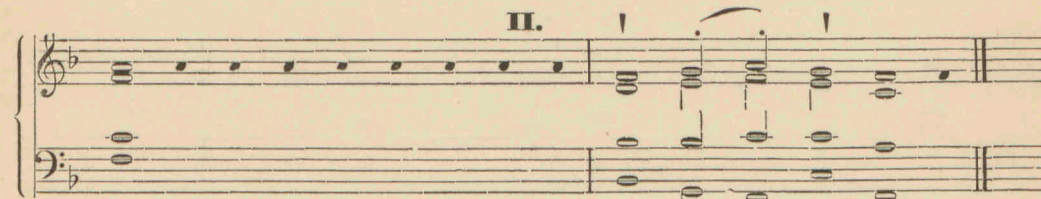
Midt - - - - - i Dit Tem - pel!
 Din høi - re Haand er fuld af Ret - fær - dig - hed!
 J vor Guds Stad, - - - - - paa hans hel - li - ge Bjerg!
 Og den Hel - lig - aand!
 Og fra E - vig - hed til - E - vig - hed! A - men!

12. 11.—19. Søndag efter Trinitatis. (5. Søndag efter Trin. Ps. 27, 7—9, v. 1.)

VI. Psalmetone.

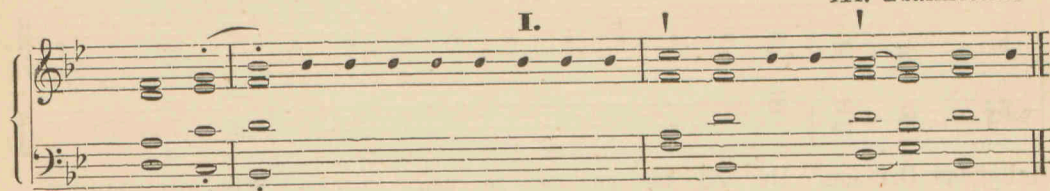
Antiphone. Herre! hør min Røst, naar jeg raa-ber! Du har væ-ret min Frel-ses Gud!
Versus. Her - ren er mit Lys - - - - - og min Frel-se,
Gloria. Æ - re væ - re - - - - - Fa - de - ren og Søn - nen
 Som det var i Be-gyn-del-sen og - nu og al - tid

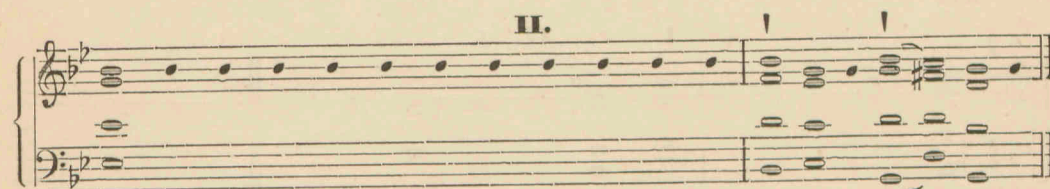
Op - giv mig ik - ke og for - lad mig ik - ke, min Frel - ses Gud!
 For hvem - - - - - skal jeg fryg - te!
 Og den Hel - lig - aand!
 Og fra E - vig - hed til - E - vig - hed! A - men!

13. 20—27. Søndag efter Trinitatis. (23. Søndag efter Trin. Jerem. 29, 11. 12. 14. Ps. 85, 2.)

III. Psalmetone.

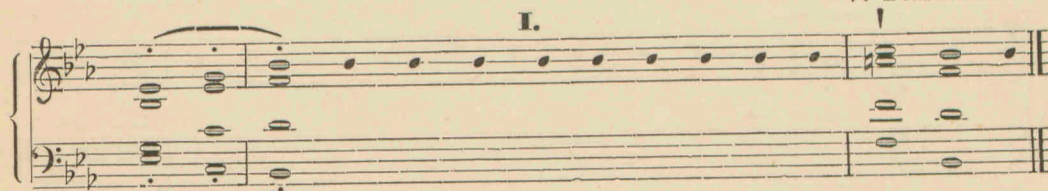
Antiphone. Saa si - ger Herren: Jeg haver Fredstanker an - gaa - en - de E - der,
 J skulle paakalde Mig og Jeg vil hø - re E - der,
Versus. Her - re, Du har havt - - - - - Vel - be - hag til dit Land!
Gloria. Æ - re væ - re - - - - - Fa - de - ren og Søn - nen
 Som det var i Be - gyn - del - sen og nu og al - tid

Og ik - ke Tan - ker - - - - - til U - lyk - ke.
 Og Jeg skal omvende Eders Fangenskab og samle Eder fra al - le Ste - der!
 Du har ført Ja - cobs fang - ne - - - - - Folk til - ba - ge!
 Og den Hel - lig - aand!
 Og fra E - vig - hed til - - - - - E - vig - hed! A - men!

14. Reformationsfest. (19. Søndag efter Trin. Ps. 35, 3. 34, 18. 78, 1.)

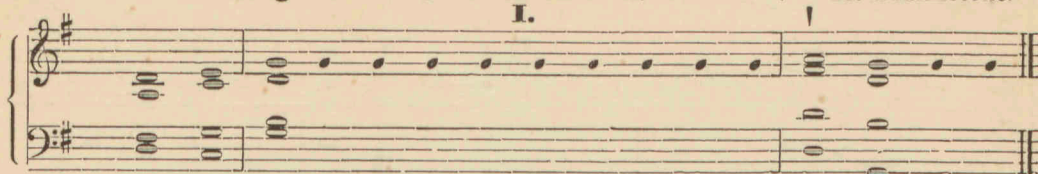
V. Psalmetone.

Antiphone. Jeg er din Frel - se, si - ger Her - ren - til Sit Folk,
 Og frie dem fra al - le de - res - - - - - An - ge - ster,
Versus. Mit Folk, vend Di - ne Ø - ren til min - - - - - Læ - re!
Gloria. Æ - re væ - re Fa - de - ren og Søn - nen
 Som det var i Be - gyn - del - sen og nu og al - tid

Naar de raa - be, vil Jeg hø - re dem,
 Og væ - re de - res - Gud fra Slægt til Slægt.
 Bøi - er E - ders Ø - ren til min Munds Ta - le!
 - - - - - Og den Hel - lig - aand!
 Og fra E - vig - hed til E - vig - hed. A - men!

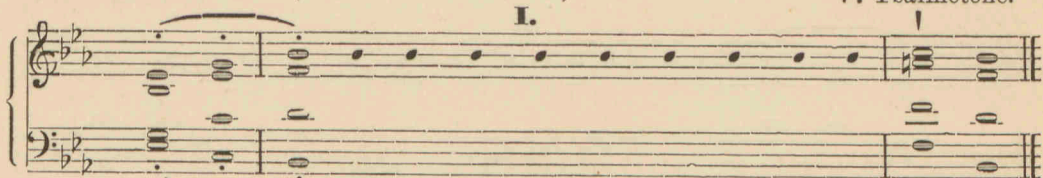
15. Store Bededag. (22. Søndag efter Trin. Ps. 130, 3. 4. v. 1. 2.) **II. Psalmetone.**

Antiphone. Der-som Du vil ta - ge va - re paa - - **Mis - gjer - nin - ger,**
 Men hos Dig er For - la - del - se, Du **Js - ra - els Gud,**
Versus. Af det Dy - be raa - ber jeg til Dig, - - **Her - re!**
Gloria. Æ - re væ - re Fa - de - ren og - - **Søn - nen**
 Som det var i Be - gyn - del - sen og nu og **al - tid**

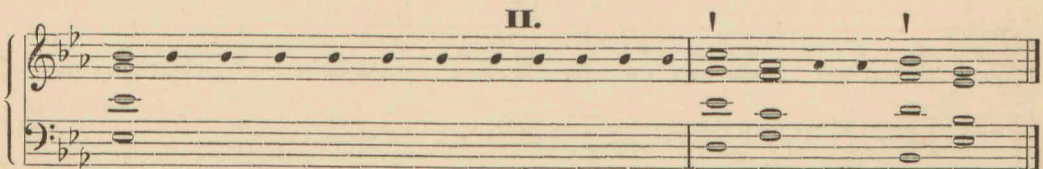
*) Gloria kan falde bort!

Her - re, hvo kan da be - staae!
 Paa - det Du maa fryg - tes!
 - - - Her - re, hør paa min Røst!
 - - - Og den Hel - lig - aand!
 Og fra Evighed til E - vig - hed! A - men!

16. Missionsfest. (Cantate Ps. 98. 1. 4. v. 2.) **V. Psalmetone.**

Antiphone. Syn - ger Her - ren en ny Sang! Hal - le - - lu - ja!
 Raa ber med Glæ - de for Her - ren, al **Jor - den,**
Versus. Her - ren har kund - gjort sin - - **Frel - se,**
Gloria. Æ - re væ - re Fa - de - ren og - - **Søn - nen**
 Som det var i Be - gyn - del - sen og nu og **al - tid**

Thi han har gjort un - der - ful - de Ting! - - Hal - le - lu - ja!
 Raa - ber og syn - ger med Fryd - - og lov - syn ger!
 Han har aa - ben - ba - ret sin Ret - fær - dig - hed for **Hed - nin - ger - nes Øi - ne.**
 - - - Og den **Hel - ligaand!**
 Og fra E - vig - hed til - - E - vig - hed! A - men!

B. Nyere Form.

17. Indlednings - Versikel.

Præsten.

(Orgel.) Vor Hjælp er i - - - Herrens Navn! Hal - le - lu - ja!
(Her - ren er i sit hel - li - ge Tem - pel!) Hal - le - lu - ja!

Menigheden.

Hans, som skab - te Him - mel og Jord. Hal - le - lu - ja!
(Stil - le for hans An - sigt al Jorden!) Hal - le - lu - ja!

18. J Fastetiden, paa Bededagen osv. synges Versiklerne uden Halleluja t. Ex:

Præsten.

Menigheden.

(Orgel.) Vor Hjælp er i - - - Herrens Navn! Hans, som skabte Himmelen og Jord!
(Herren er i sit hel - li - ge Tem - pel! Stil - le for hans Ansigt al Jorden!)

Præsten læser et Indgangssprog, som svarer til Kirkeaarets Tid (de tempore).

19. Menigheden synger den lille Lovsang. (Gloria patri.)

Æ - re væ - re Fa - de - ren og Søn - nen og den Hel - lig - a - nd! Som det var i Be -

gyn - del - sen og nu og al - tid og fra E - vig - hed til E - vig - hed! A - men!

20.

Æ-re væ-re Fa-de-ren og Søn-nen og den Hel - lig - aand!

Hel - lig-

Som det var i Be - gyn-del-sen og nu og al - tid og fra

E - vig - hed til E - vig - hed! A - men!

II. Kyrie.

(Præsten knæler ned.)

21. Præsten og Menigheden, eller Menigheden alene.

Præsten. Menigheden. Præsten. Menigheden. Præsten. Menigheden.

(Orgel.) Ky - ri - e e - lei-son! Chri-ste e - lei-son! Ky-ri - e e - lei-son!

22. Præsten og Menigheden, eller Choret og Menigheden.

Præsten (Choret.) Menigheden.

(Orgel.) Ky - ri - e e - lei-son! Her - re, for-barm Dig o - ver os!

Præsten (Choret).

Menigheden.

Chri - ste e - lei - son! Chri - ste, for - barm Dig o - ver os!

Præsten (Choret).

Menigheden.

Ky - ri - e e - lei - son! Her - re, for - barm Dig o - ver os!

23. Menigheden alene.

Her - re Gud! Forbarm Dig o - ver os! Chri - ste! Forbarm Dig

o - ver os! Her - re Gud! For - barm Dig o - ver os!

24. Menigheden alene.

Her - re Gud! For - barm Dig o - ver os! Chri - ste! Forbarm Dig o - ver os!

Her - re Gud! For - barm Dig o - ver os!

III. Den store Lovsang (Gloria in excelsis).

25. Præsten og Menigheden.

(Orgel.) Æ-re væ-re Gud i det Høi - e - ste! A - le - ne Gud i Himme-
Som han har gjort paa Jor-de

rig skee Lov for al sin Naa - de, Paa Jor-den kommen er stor Fred, saa
rig Til al - le Slægters Baa - de. (#)

Men - ne - sket maa glæ - des ved Guds Vel - be - hag og Yn - dest.

26. Præsten, Choret og Menigheden.

(Orgel.) Æ-re væ-re Gud i det Høi - e - ste! Og paa Jor - den Fred og i

Men-ne-sker en Vel - be - ha - ge - lig - hed. A - le - ne Gud i Him - me - rig skee osv.

Gloria med Laudamus (Vi love Dig).

27. Præsten, Menigheden og Choret, eller Menigheden og Choret.

Præsten (Menigheden). Menigheden.

(Orgel.) Æ-re væ-re Gud i det Høi - e - ste! Og paa Jor-den Fred og i

(#)

*) *) naar Laudamus ikke følger.

Men - ne - sker en Vel - be - ha - ge - lig - hed! - ha - ge - lig - hed!

(#)

Choret.

Vi - lo - ve Dig, vi op - høi - e Dig, vi til - be - de Dig, vi pri - se

Dig, vi si - ge Dig Tak for Din sto - re Her - lig - heds Skyld! Her - re Gud,

(#)

him-mel-ske Kon-ge! Gud, al-mæg-ti-ge Fa-der! Her-re, Du een-baar-ne Søn,

Je-su Chri-ste, Du Al-ler-høi-e-ste! og Dig, Du Hel-lig-aand!

Her-re Gud, Du Guds Lam, Fa-de-rens Søn! Du som bortta-ger Verdens Synd,

for-barm Dig o-ver os! Du som bortta-ger Verdens Synd, an-nam vor Bøn!

Du som sid-der ved Fa-de-rens høi-re Haand! Forbarm Dig o-ver os! Thi

Du a - le - ne er hel - lig, Du a - le - ne er Her - ren, Du a - le - ne

er den Høi - e - ste, o Je - su Chri - ste! med den Hel - lig - aand i Din

Fa - ders Her - lig - hed! A - men! A - men! A - - - men!

Gloria med Laudamus.

28. Præsten, Menigheden og Choret; eller Menigheden og Choret.

Præsten (Menigheden). Menigheden.

(Orgel.) Æ - re væ - re Gud i det Høi - e - ste! Og Fred paa Jor - den og i

Choret.

Men - ne - sker en Vel - be - ha - - - ge - lig - hed! Vi - lo - ve Dig,

vi op-høi-e Dig, vi til-be-de Dig, vi pri-se Dig, vi si-ge Dig

Tak for Din den sto-re Her-lig-heds Skyld! Her-re Gud, him-mel-ske

Kon-ge, al-mæg-ti-ge Fa-der! Her-re, Du een-baar-ne Søn, Je-sus

Chri-stus! Her-re Gud, du Guds Lam, Fa-de-rens Søn, Du som

bæ-rer Ver-dens Synd, for-barm Dig o-ver os! Du som bæ-rer Ver-dens

f
 Synd, an-nam vor Bøn! Du som sidder ved Fa-de-rens høire Haand, for barm Dig
p

pp
 o-ver os! Thi Du a-le-ne er hel-lig, Du a-le-ne er Herren, Du a-

le-ne den Al-ler-høi-e-ste, Je-sus Chri-stus, med den Hel-lig-aand

ritard.
 i Gud Fa-ders Her-lig-hed! A-men! A-men! A-men!
 A - - - - - men!

29. „Borttag vor Synd“ med „Afvend din Vrede“ („Aufer a nobis“ med „Aufer immensam“) i Fastetiden og paa Bededagen i Stedet for Gloria in excelsis.

Præsten.
 (Orgel.) Bort-tag fra os, Her-re Gud, al vor Synd og Mis-gjer-ning!

Menigheden.

Af-vend fra os, o Her-re mild, den Straf som Nid-kjær-he-dens Jld For

vo-re Synder har opvakt, Tænk paa Din dy-re Naa-de-pagt, Fri os fra Krig og

Hun-gers-nød, Fra Pest og fra den brat-te Død!

IV. Hilsen (Salutatio) og Collect.

30.

a. Hilsen.

Præsten.

Menigheden.

(Orgel.) Her-ren væ-re med E-der! Og med din Aand!

b. Collect.

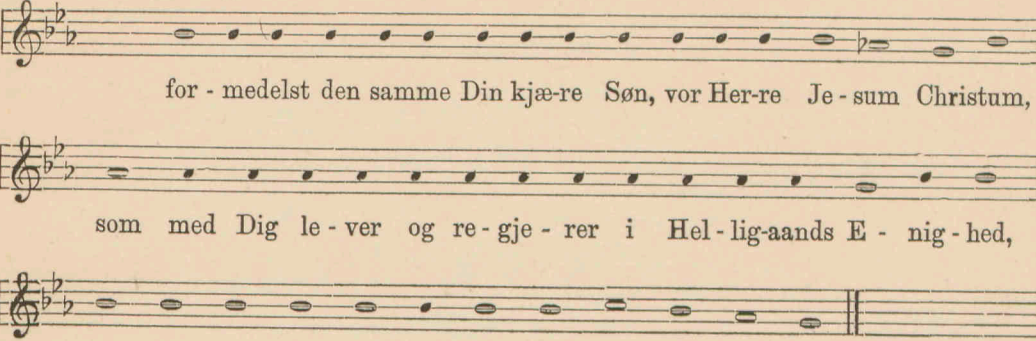
La-der os Al-le be-de! Jndledning vi be-de Dig

Jndledning til Bønnen

Fortsættelse af Bønnen

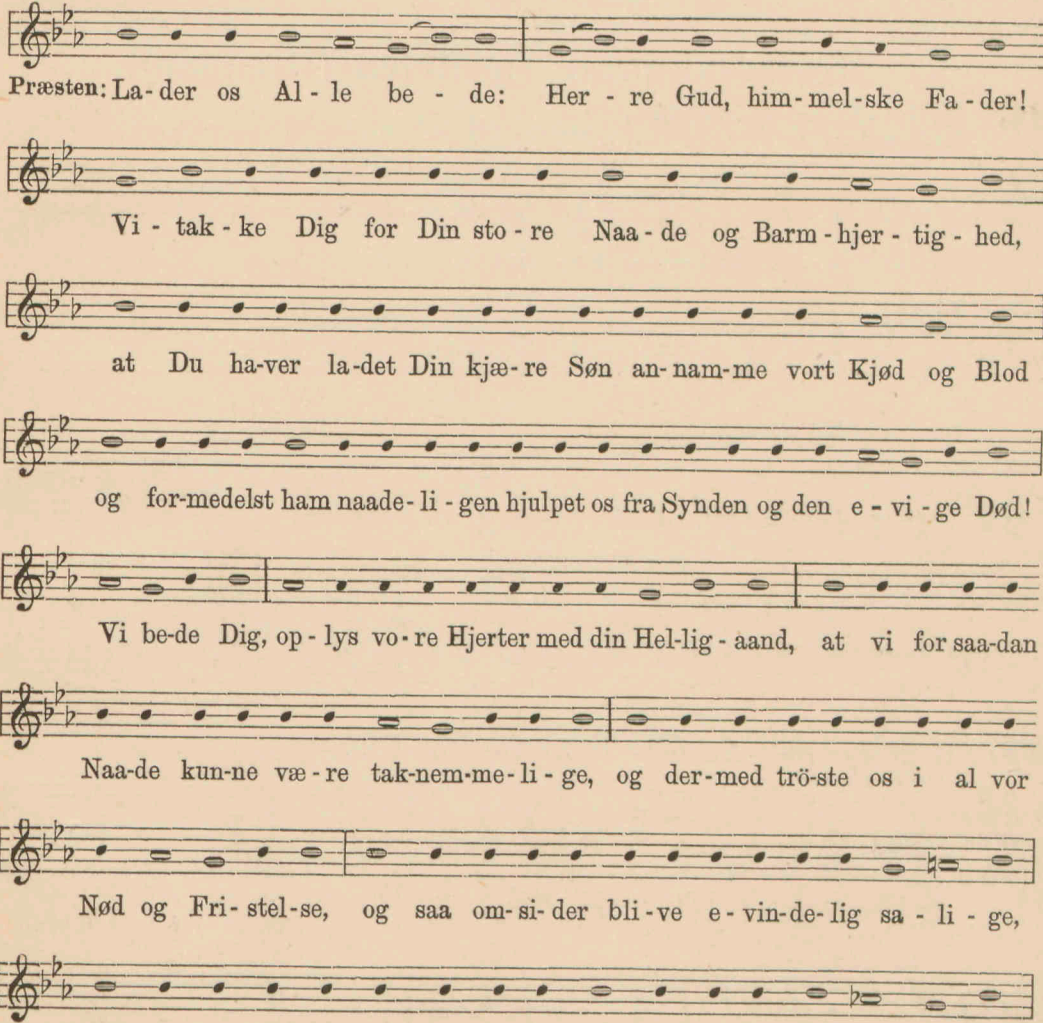
Slutning af Bønnen

Slutning af Collecten:

for - medelst den samme Din kjære Søn, vor Her-re Je-sum Christum,
 som med Dig le-ver og re-gje-rer i Hel-lig-aands E-nig-hed,
 een sand Gud fra E-vig-hed og til E-vig-hed!

Exempel.

Præsten: La-der os Al-le be-de: Her-re Gud, him-mel-ske Fa-der!
 Vi-tak-ke Dig for Din sto-re Naa-de og Barm-hjer-tig-hed,
 at Du ha-ver la-det Din kjære Søn an-nam-me vort Kjød og Blod
 og for-medelst ham naade-li-gen hjulpet os fra Synden og den e-vi-ge Død!
 Vi be-de Dig, op-lys vo-re Hjerter med din Hel-lig-aand, at vi for saa-dan
 Naa-de kun-ne væ-re tak-nem-me-li-ge, og der-med trø-ste os i al vor
 Nød og Fri-stel-se, og saa om-si-der bli-ve e-vin-de-lig sa-li-ge,
 for-me-delst den sam-me Din kjære Søn, vor Her-re Je-sum Christum,

som med Dig le - ver og re - gje - rer i Hel - lig - aands E - nig - hed,

een sand Gud, fra E - vig - hed og til E - vig - hed!

Menigheden.

a. A - - - men!

b. A - men!

V. Messesvar efter Epistelen (Graduale).

31. Halleluja — a: dobbelt. Menigheden.

Hal - le - lu - ja! Hal - le - lu - ja!

b: tredobbelt.

Menigheden.

Hal - le - lu - ja! — Hal - le - lu - ja! — Hal - le - lu - - - ja!

32. Halleluja med Laudate Dominum (Ps. 117.)

Menigheden.

Hal - le - lu - ja! Hal - le - lu - ja! Hal - le - lu - - - ja!

1. Lo - ver Gud, J
2. Is - ra - el, syng

1. Hed-nin-ger al-le, Ham som E-der til Tro-en mon kal-de! Af sin
2. Her-ren til Æ-re! O-ver dig skal hans Miskundhed væ-re, Mæg-tig

1. sto-re God-hed og Naa-de Frel-ste han E-der fra Synd og fra Vaa-de.
2. han sin Naa-de dig gi-ver, Her-ren, hvis Sandhed e-vin-de-lig bli-ver.

33. J Fastetiden i Stedet for Halleluja en Bøn (Tractus.)

Menigheden.

Gud, vær os naa-dig ef-ter Din Mis-kund-hed! Ud-slet vo-re

O-ver-træ-del-ser ef-ter Din sto-re Barm-hjer-tig-hed!

Efter Epistelen kan fremdeles som i Fædrenes Tid en Psalme synges. J dette Tilfælde maa Hilsenen (salutatio) gjentages, før Evangeliet læses.

Præsten.

Menigheden.

Her-ren væ-re med E-der! Og med din Aand!

VI. Taksigelsen for Evangeliet (Laus tibi Christe).

(synges enten efter Jndledningsordene: Dette hellige Evangelium o. s. v., eller efterat Evangeliet er læst.)

34. Menigheden. a.

b.

Lov skee Dig, o Chri-ste! Lov skee Dig, o Chri-ste! A-men!

c.

Gud væ-re lo-vet for sit glæ-de-li-ge Bud-skab!
(Priis og Æ-re væ-re Dig, o Her-re!)

35. J Fastetiden.

O du Guds Lam, Dusom bærer Verdens Synd! Forleen os Fre-den!

36. J Fastetiden (Laus tibi Christe, qui pateris).

Takskee Dig, o Christe, For Din bittre Død, Digsom vilde fri-ste Al vor Straf og Nød!
Hos Din Faderthroner Du i Himmerig, Frels Du, vor For-so-ner, Os paa Jor-de-rig!

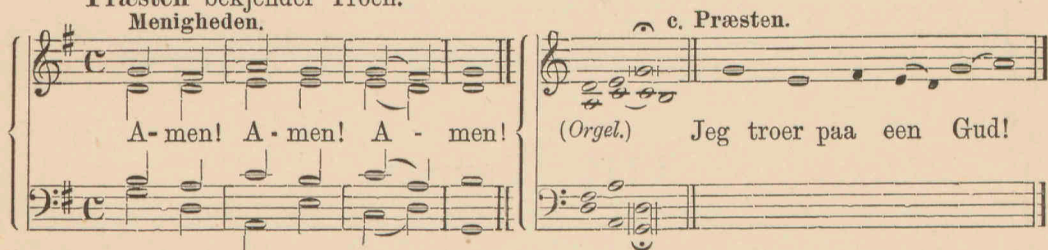

Ky - ri - e e - lei - son! Chri - ste e - lei - son! Ky - ri - e e - lei - son!

37.

VII. Troen (Credo).

- a. **Præsten:** Lader os Alle bekjende vor allerhelligste Tro!
Præsten og Menigheden bekjende fælles den apostoliske eller nicæniske Troesbekjendelse.
- b. **Præsten:** Lader os Alle bekjende o. s. v.
Præsten bekjender Troen.

Menigheden.
 A - men! A - men! A - men!

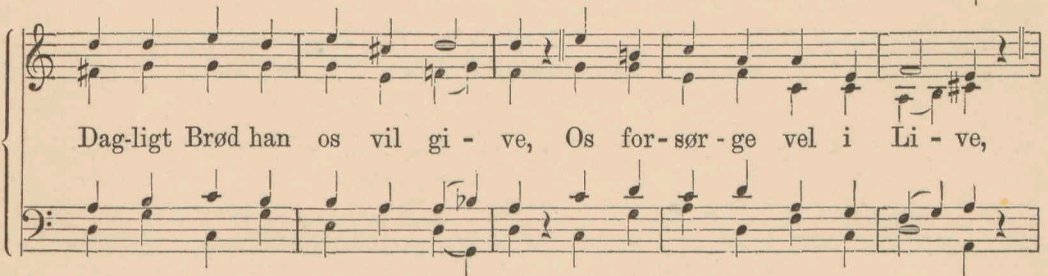
c. Præsten.
 (Orgel.) Jeg troer paa een Gud!

Menigheden.
 Vi al - le - sam - men troe paa Gud, Som har Him - len skabt og Jor - den!

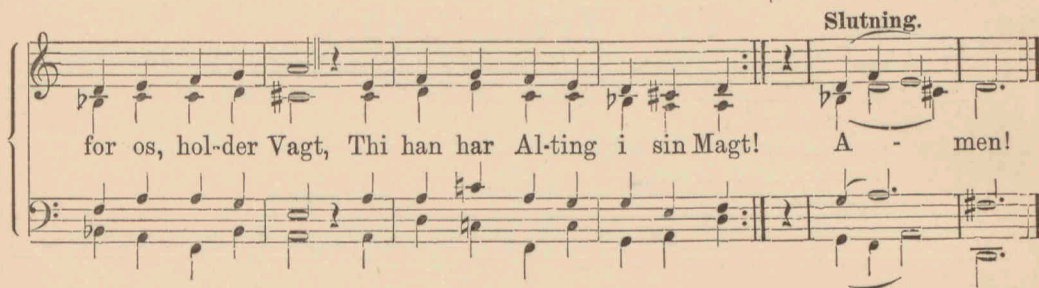
En kjær - lig Fa - der er vor Gud, Men - ne - sket hans Slægt er vor - den.

Dag - ligt Brød han os vil gi - ve, Os for - sør - ge vel i Li - ve,

Al-tid han i Nød og Fa - re Sjæl og Le-gem vil be - va - re, Han sør-ger

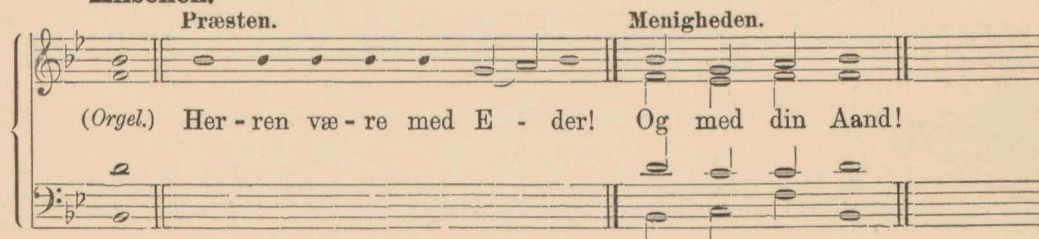
for os, hol-der Vagt, Thi han har Al-ting i sin Magt! A - men!

Slutning.

VIII. Bønnen.

Litaniet, Te Deum og Da pacem see i Choralbøgerne. Alle tre afsluttes med Versikel og Collect. — Læser Præsten Bønnen for Alteret, saa indledes denne med

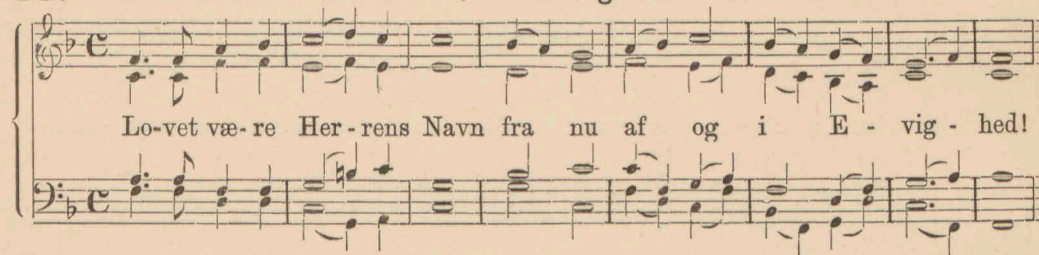
Hilsenen.

Præsten. Menigheden.

(Orgel.) Her - ren væ - re med E - der! Og med din Aand!

38. Præsten beder en Lovbøn, — Menigheden eller Choret:

Lo-vet væ-re Her-rens Navn fra nu af og i E - vig - hed!

39.

Ham bør vi al - tid gla - de - lig sjun - ge Eng - le - nes Lov-sang:

Æ - re og Priis væ - re Gud i det Høi - e - ste!

40.

Af ham er Al - ting, ved ham er Al - ting, og til ham er Al - ting!

Ham væ - re Æ - re i E - vig - hed! A - men! A - men!

41. Præsten beder Forbønnerne. — Derefter Menigheden enten een
a. Gang, eller efter hvert Afsnit: b.

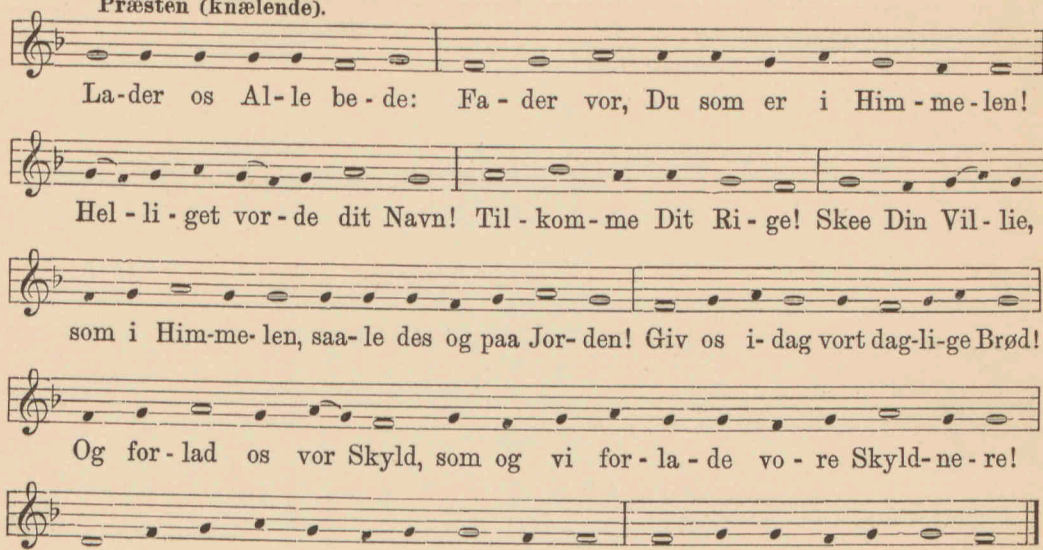
Bøn - hør os, kjæ - re Her - re Gud! Bøn - hør os, kjæ - re Her - re Gud!

c.
Bøn - hør os, kjæ - re Her - re Gud!

Naar der ikke holdes Altergang, messer eller beder Præsten herefter Fadervor, medens Bedeklokken ringes.

42. Fadervor.

Præsten (knælende).

La-der os Al-le be-de: Fa-der vor, Du som er i Him-me-len!

Hel-li-get vor-de dit Navn! Til-kom-me Dit Ri-ge! Skee Din Vil-lie,

som i Him-me-len, saa-le des og paa Jor-den! Giv os i-dag vort dag-li-ge Brød!

Og for-lad os vor Skyld, som og vi for-la-de vo-re Skyld-ne-re!

Og led os ik-ke ud-i Fri-stel-se! Men fri os fra det On-de!

Menigheden.

Thi Dit er Ri-get og Mag-ten og Æ-ren i E-vig-hed! A-men!

43. Derefter kan Psalmen: „Amen! Jesus han skal raade“ synges, især sidste Vers:*Neander 1680*

A-men si-ger nu til-sam-men, A-men, Her-ren gjø-re saa!

A-men, Je-su, svar nu A-men! A-men er Dit Segl her-paa.

A-men! siig, kom i min Favn! A-men! ja i Her-rens Navn!

IX. Slutning af Høimessen,

naar der ikke holdes Altergang.

Hilsen.

Præsten. Menigheden.

(Orgel.) Her-ren væ-re med E - der! Og med din Aand!

Versikel (forskjellig efter Kirkeaarets Tid. t. E.) a. Advent.

Præsten.

Be - re - der Her-rens Vei! Hal - le - lu - ja!

Menigheden.

Jæv-ner vor Guds ba-ne-de Vei paa den slet-te Mark! Hal-le - lu - ja!

b. Fastetiden.

Præsten. Menigheden.

Christus er saaret for vo-re O-vertrædel-ser! Og knust for vo-re Mis-gjer-ninger!

Collect.

Præsten.

La-der os Al-le be - de: O Her-re Gud, him-mel-ske Fa-der!

Vi tak-ke Dig for den-ne Din fa-der-li-ge Vel-gjer-ning, at Du af Din store

Naa-de og Barmhjertighed har gi-vet os Dit hel-li-ge og sa-li-ge Ord,

ved hvil-ket Du og-saa her hos os for-sam-ler Din chri-sten Kir - ke.

Vi be - de Dig yd-my-ge - li-gen, giv os Din Hel - lig-aand, at vi med tak-

nem-me - li - ge Hjer-ter maae an-nam-me det og skik-ke os der-ef - ter

og sted-se vo-xe og forfremmes i den christe - li - ge Tro, Haab og Kjærlig-hed,

og saa en-de-lig bli-ve sa - li - ge ved Din el-ske-li - ge Søn, Je-sum Christum,

vor Her - re, som med Dig le-ver og re-gje-rer i Hel-ligaands E - nig-hed,

een sand Gud fra E - vig-hed og til E - vig-hed!

Menigheden.
A - men!

44. Takkesangen (Benedicamus).

Præsten.

Her - ren væ - re med E - der!

Menigheden.
Og med din Aand!

Præsten.

La - der os lov - pri - se vor Her - re!

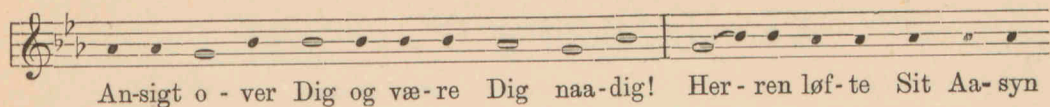
Menigheden.
Gudskee Take - vin - de - lig!

45. Velsignelsen (Benedictio).

Præsten: Bøier Eders Hjerter til Gud og annammer hans Velsignelse:

Præsten.

Her - ren vel - sig - ne Dig og be - va - re Dig! Her - ren la - de ly - se Sit

Menigheden.

Naar der holdes Altergang,
synges efter Kirkebønnen en Beredelsespsalm eller denne Sang:

X. Beredelsesbøn (Offertorium).

46. Menigheden.

*Winn
1655*

XI. Jndledning (Præfation).

47. Præsten.

Menigheden.

(Orgel.) Her - ren væ - re med E - der! Og med din Aand!

Præsten.

Menigheden.

Op - løf - ter E - ders Hjer - ter! Vi ha - ve op - løf - tet dem til Her - ren.

Præsten.

La - der os frem - bæ - re Tak - si - gel - se for Her - ren vor Gud!

Menigheden.

Til - bør - ligt og ret er det!

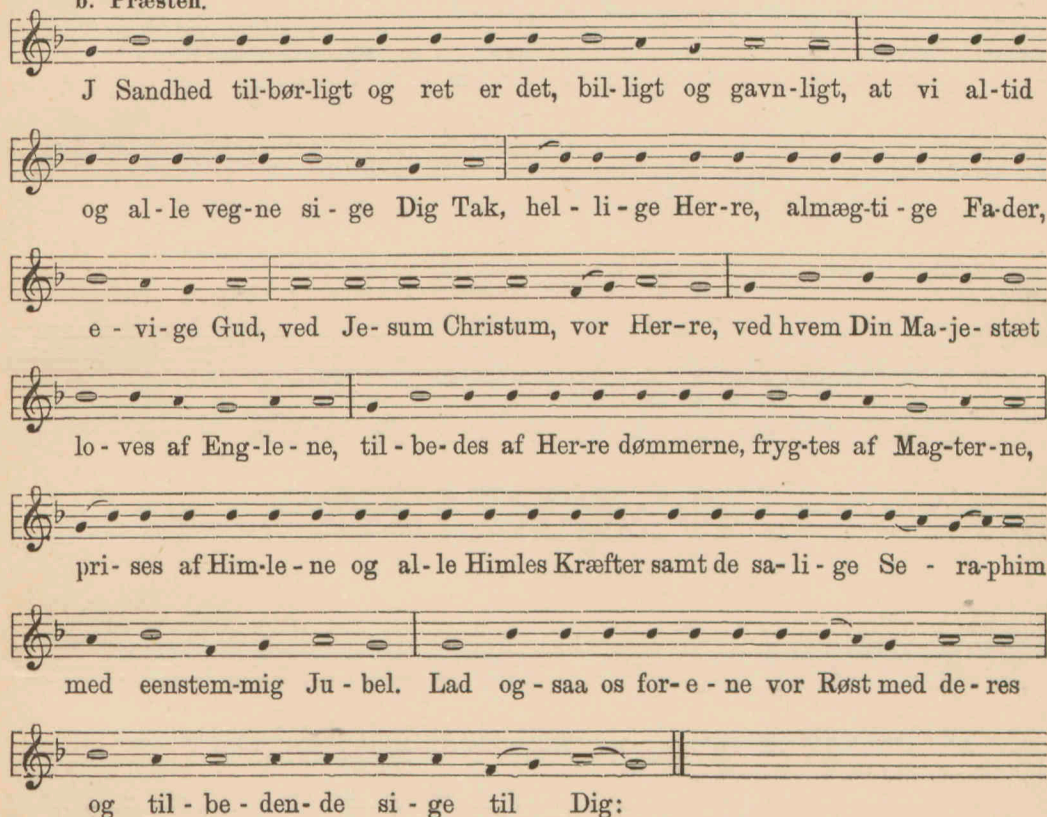
a. Præsten.

J Sand - hed til - bør - ligt og ret er det, bil - ligt og gavn - ligt, at vi al - tid og
 al - le - veg - ne si - ge Dig Tak, hel - li - ge Her - re, al - mæg - ti - ge Fa - der,
 e - vi - ge Gud, ved Je - sum Christum, vor Her - re, ved hvem Din
 Ma - je - stæt lo - ves af Eng - le - ne, til - be - des af Her - re - døm - mer - ne, fryg - tes

af Mag-ter-ne, pri - ses af Him-le-ne og al-le Him-les Kræf-ter samt de
sa-li-ge Se-ra-phim med een-stemmig Ju-bel! Lad og-saa os for-e - ne
vor Røst med de - res og til-be-den-de si - ge til Dig:

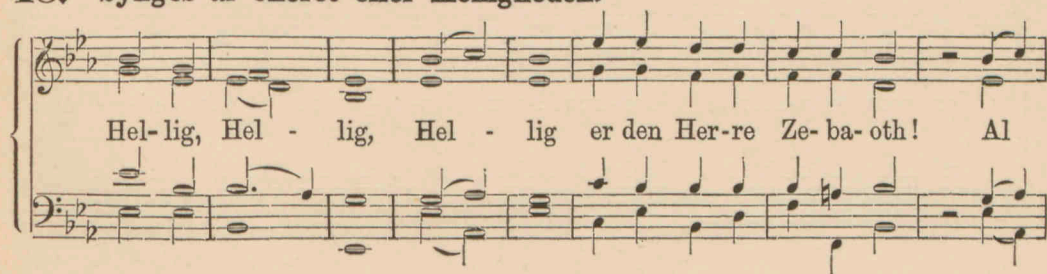
b. Præsten.

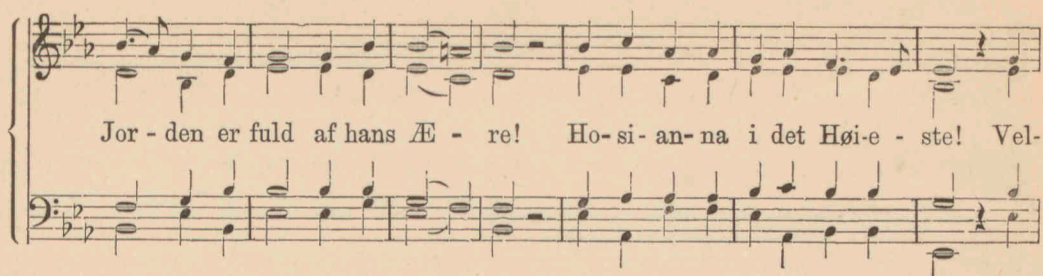
J Sandhed til-bør-ligt og ret er det, bil-ligt og gavn-ligt, at vi al-tid
og al-le veg-ne si - ge Dig Tak, hel - li-ge Her-re, almæg-ti-ge Fa-der,
e - vi-ge Gud, ved Je-sum Christum, vor Her-re, ved hvem Din Ma-je-stæt
lo-ves af Eng-le-ne, til-be-des af Her-re dømmerne, fryg-tes af Mag-ter-ne,
pri-ses af Him-le-ne og al-le Himles Kræfter samt de sa-li-ge Se - ra-phim
med eenstem-mig Ju-bel. Lad og-saa os for-e - ne vor Røst med de-res
og til-be-den-de si - ge til Dig:

XII. Hellig (Sanctus).

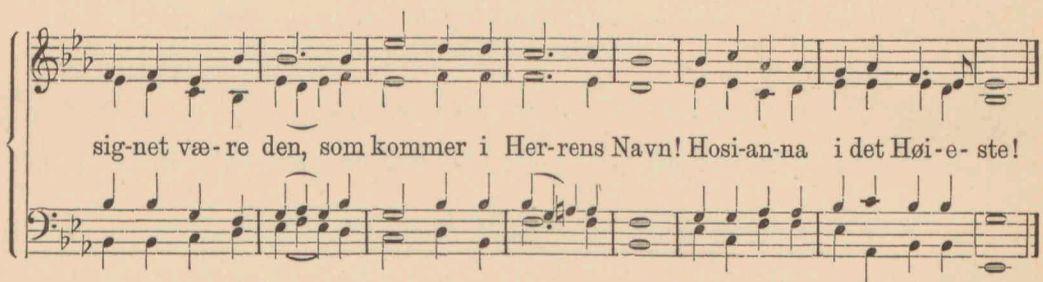
48. Synges af Choret eller Menigheden.

Hel-lig, Hel - lig, Hel - lig er den Her-re Ze-ba-oth! Al

Jor - den er fuld af hans Æ - re! Ho-si-an-na i det Høi-e - ste! Vel-

sig-net væ-re den, som kommer i Her-rens Navn! Hosi-an-na i det Høi-e - ste!

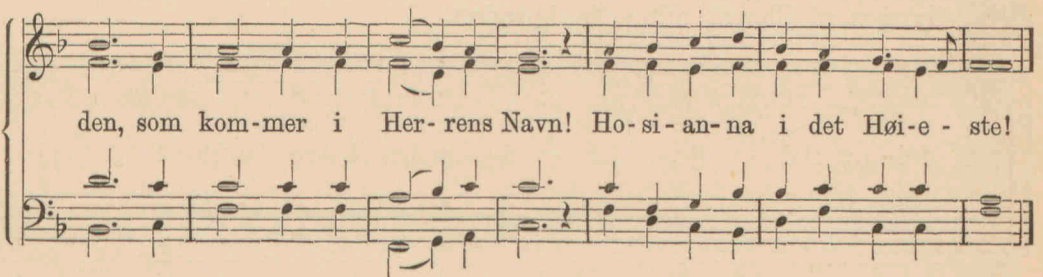
49.

Hel - lig, Hel - lig, Hel - lig er den Her-re Ze - ba - oth! Al Jor-den er

fuld af hans Æ - re! Ho-si-an-na i det Høi-e - ste! Vel-sig-net væ-re

den, som kom-mer i Her-rens Navn! Ho-si-an-na i det Høi-e - ste!

Præst.

50.

Hel - lig er Gud Fa - der! Hel - lig er Gud Søn! Hel - lig er Gud den

Hel - lig - aand! Han er den Her - re Ze - ba - oth! Al Jor - den er

fuld af hans Æ - re! Ho - si - an - na i det Høi - e - ste! Vel - sig - net

væ - re den, som kom - mer i Her - rens Navn! Ho - si - an - na

i det Høi - e - ste!

Overgang fra es til f. See XIII.

XIII. Indstiftelsens Ord*) (Verba testamenti).

51. Præsten.

(Orgel.) Vor Her-re Je-sus Chri-stus i den Nat, der han blev for-raadt,

(NB.) tog han Brød-det, tak-ke-de og brød det, gav si-ne Dis-cip-le og sag-de:

Ta-ger det-te hen og æ-der det! Det er (†) mit Legem, som gi-ves for E-der!

Det-te gjø-rer til min J-hu-kom-mel-se!— Li-ge-saa(NB.)tog han og

Kal-ken ef-ter Af-tens-maal-tid, tak-ke-de, gav dem og sag-de:

Drik-ker Al-le der-af! Den-ne er det nye Te-sta-men-tes Kalk i (†) mit Blod,

som ud-gy-des for E-der til Syn-der-nes For-la-del-se! Det-te gjø-rer,

saa of-te, som J det drik-ke, til min J-hu-kom-mel-se!

*) Medens Indstiftelsens Ord læses eller messes, kan Bedeklokken ringes. — Dansk Kirkeordinants 1539.

XIV. Guds Lam (Agnus).

52.

Menigheden.

I. II.

Christe, du Guds Lam! Du, som bærer Verdens Synd! 1. Forbarm 2. Miskund } Dig o-ver os!

III.

3. For-leen os Fre-den! A - - - men!

XV. Fader vor (Pater noster).

53.

Præsten (knæler ned, Bedeklokken ringes):

La-der os be-de: Fa-der vor, Du som er i Him-me-len! Hel-li-get vor-de Dit Navn! Til-kom-me Dit Ri-ge! Skee Din Vil-lie, som i Himme-len, saa-le-des og paa Jor-den! Giv os i-dag vort dagli-ge Brød! Og for-lad os vor Skyld, som og vi for-la-de vo-re Skyld-ne-re! Og led os ik-ke u-di

Fri-stel-se! Men fri os fra det On-de!

Menigheden.

A - men!

XVI. Fredens Hilsen (Pax).

54. Præsten.

Her - rens Fred væ - re med E - der Al - le!

Menigheden.
A - men!

XVII. Slutning af Altergangsmessen.

1. Hilsenen.

Præsten.
(Orgel.) Her - ren væ - re med E - der!

Menigheden.
Og med din Aand!

2. Versikel.

a. Præsten.

Tak - ker Her - ren, thi han er god! Hal - le - lu - ja!

Menigheden.

Og hans Miskund-hed va - rer e - vin - de - lig! Hal - le - lu - ja!

b. J Fastetiden ect. kan Halleluja udelades t. E.

Præsten.

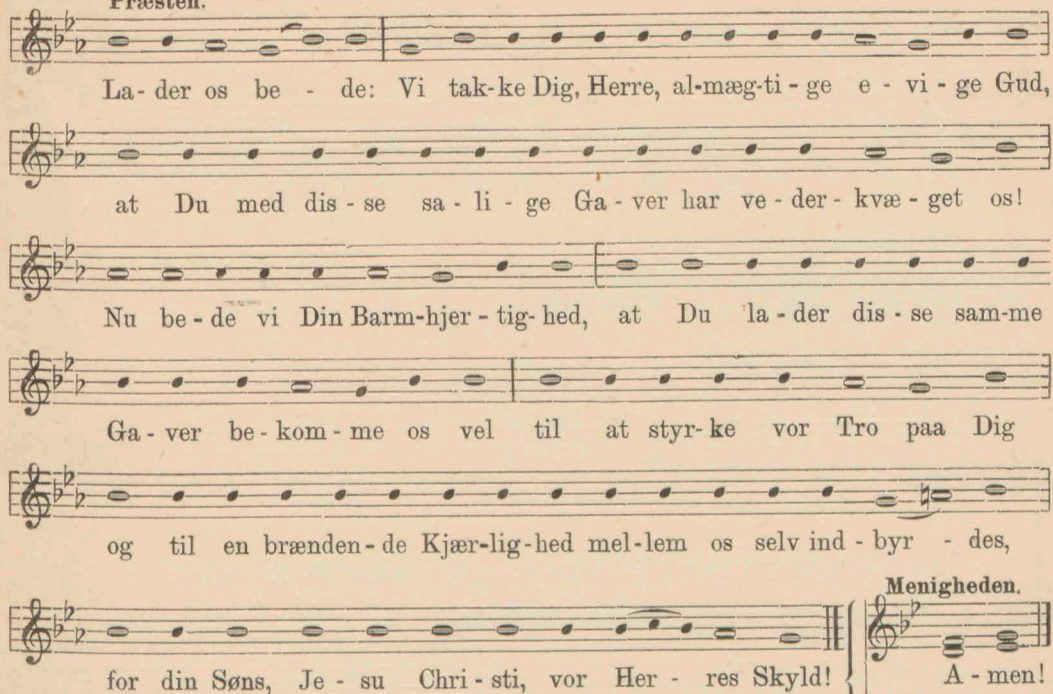
Han beskik-ke-de en Jhukommel-se om si-ne un-der-ful-de Gjer-nin-ger.

Menigheden.

Naa - dig og barmhjer - tig er Her - ren.

3. Collect.

Præsten.

La - der os be - de: Vi tak - ke Dig, Herre, al - mæg - ti - ge e - vi - ge Gud,
 at Du med dis - se sa - li - ge Ga - ver har ve - der - kvæ - get os!
 Nu be - de vi Din Barm - hjer - tig - hed, at Du la - der dis - se sam - me
 Ga - ver be - kom - me os vel til at styr - ke vor Tro paa Dig
 og til en brænden - de Kjær - lig - hed mel - lem os selv ind - byr - des,
 for din Søns, Je - su Chri - sti, vor Her - res Skyld!

Menigheden.

A - men!

4. Hilsenen.

Præsten.

Menigheden.

Her - ren væ - re med E - der! Og med din Aand!

5. Takkesang (Benedicamus).

Præsten.

Menigheden.

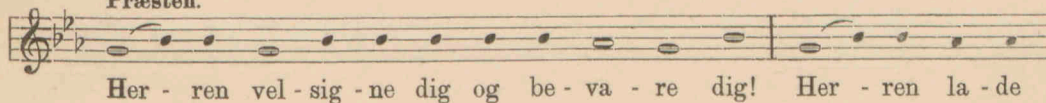

La - der os lov - pri - se vor Her - re! Gud skee Tak e - vin - de - lig!

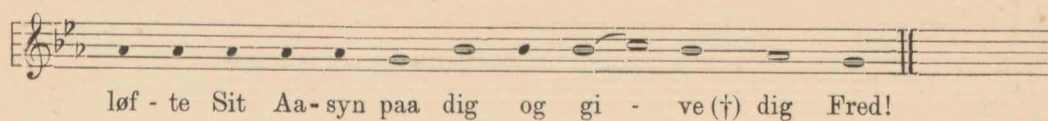
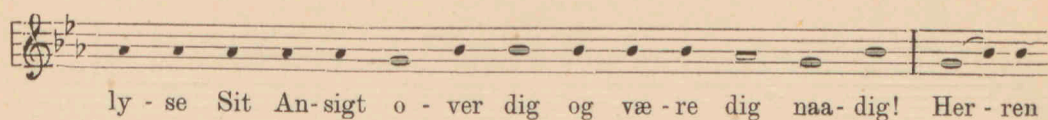
6. Velsignelsen (Benedictio).

Præsten: Bøier Eders Hjerter til Gud og annammer hans Velsignelse:

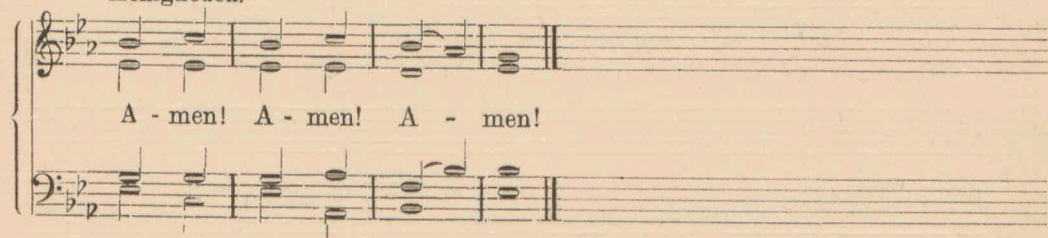
Præsten.

Her - ren vel - sig - ne dig og be - va - re dig! Her - ren la - de

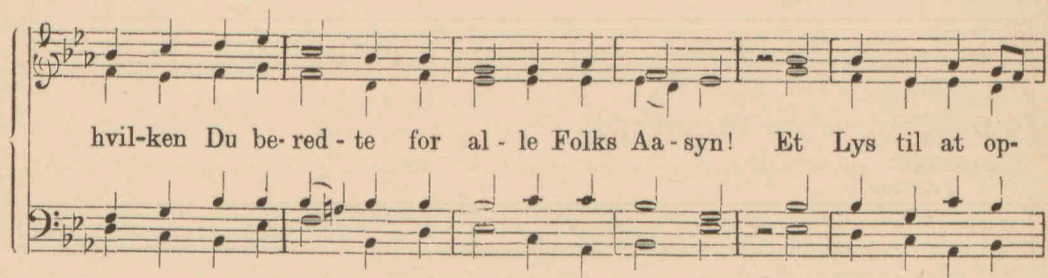
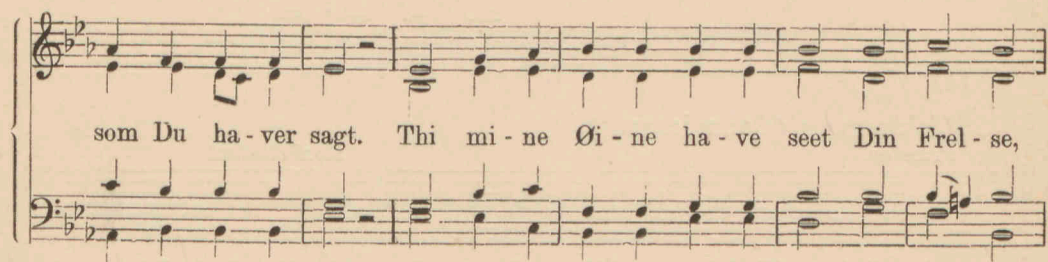
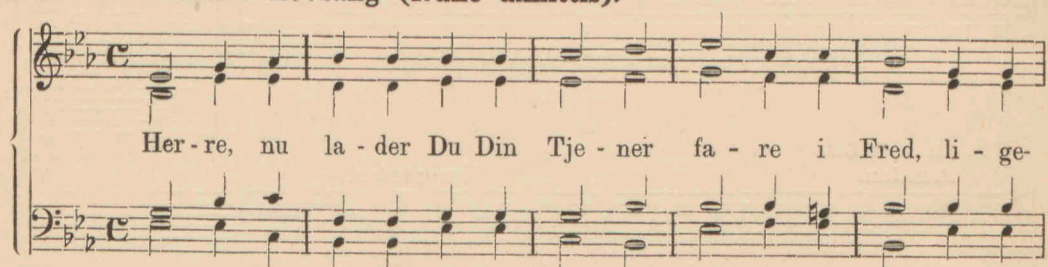

Menigheden.

7. Til Slutning synges en Takkepsalme, eller een af de følgende Sange:

55. a. Simeon's Lovsang (Nunc dimittis).

ly - se Hed-nin-ger - ne, og en Her-lig-hed for dit Folk Js - ra - el!

Æ - re væ - re Fa - de - ren og Søn - nen og den Hel - lig - aand!

Som det var i Be-gyn-del-sen og nu og al-tid og fra E - vig -

hed til E - vig - hed! A - men! A - men!

56. b. Takkesang (Grates nunc omnes).

Nu vil vi Al - le tak - ke vor Her - re, som ved sit Ord os

naa - dig op - ly - ste, og ved sit Blod os mæg - tig for - lø - ste

fra al Djæ - ve - lens Magt! Ham bør vi al - tid gla - de - lig sjun - ge

Eng - le - nes Lov - sang: Æ - re og Priis væ - re Gud i det Høi - e - ste!

Den nu brugelige danske Søndags - Messe.

Efter Berggreen's Antiphonale.*)

57. Præsten.

Choret.

Her - ren væ - re med E - der! Og med din Aand!

58. Collect.

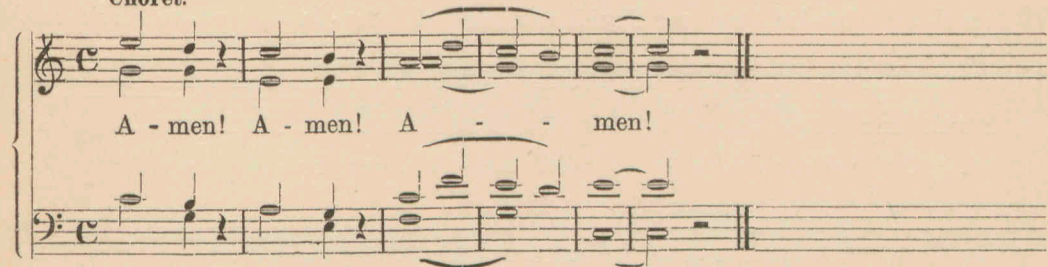
Præsten.

La - der os Al - le be - de! O al - mæg - ti - ge, e - vi - ge Gud, vi
be - de dig, at du naa - de - li - gen vil see til vor Skrø - be - lig - hed, og ud -

*) No. 57—64 synges bedst en Tone dybere.

Choret.

59. Jndledning til „Epistelen“.

Præsten.

60. Jndledning til „Evangeliet“.

Præsten.

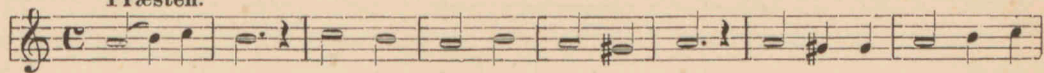

Choret.

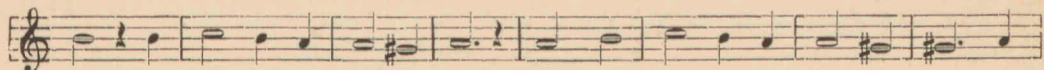

61. Fader vor.

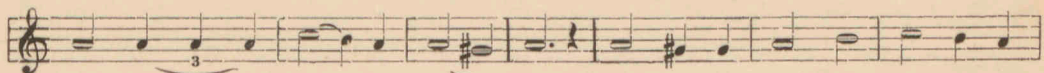
Præsten.

Fa - der vor! Du som er i Him - me - len! Hel - li - get vor - de dit

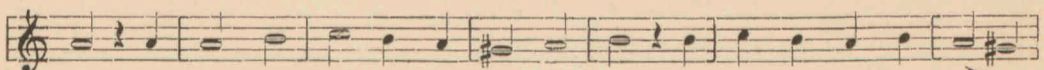
Navn! Til - kom - me dit Ri - ge! Skee din Vil - li - e som i Him - me -

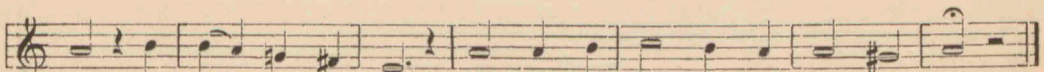
len saa - le - des og paa Jor - den! Giv os i - dag vort dag - li - ge

Brød! Og for - lad os vor Skyld, som og vi for - la - de vo - re Skyld - ne -

re! Og led os ik - ke i Fri - stel - se, men frels os fra det On -

de; Thi Ri - get er dit, Mag - ten og Æ - ren i E - vig - hed!

Choret.

A - - - men!

62. Jndstiftelsens Ord.

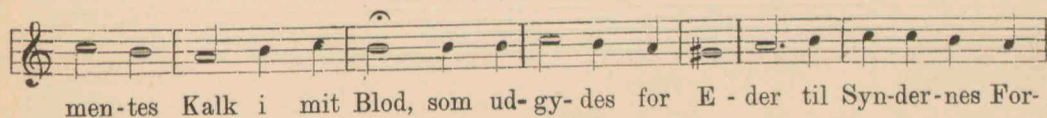
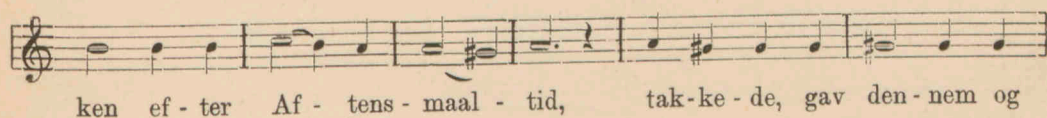
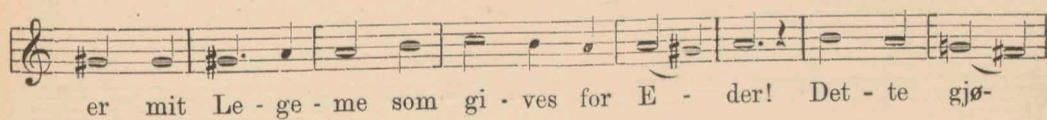
Præsten.

Vor Her - re Je - sus Chri - stus i den Nat, der han blev for - raadt,

tog han Brø - det, tak - ke - de og brød det, gav si - ne Dis -

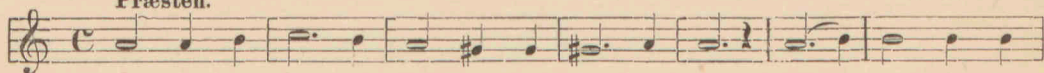
63. Efter Taksigelsescollecten.

Choret.

64. Velsignelsen.

Præsten.

Her - ren vel - sig - ne dig og be - va - re dig! Her - ren la - de

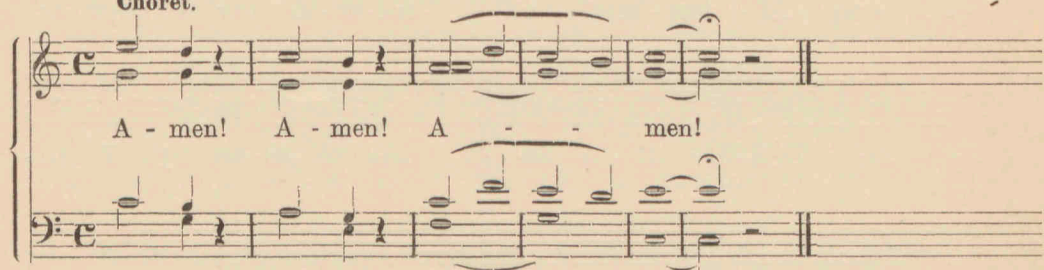

ly - se Sit An - sigt o - ver dig og væ - re dig naa - dig! Her -

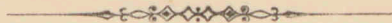

ren løf - te Sit Aa - syn paa dig og gi - ve dig— Fred!

Choret.

A - men! A - men! A - men!

Indholdsfortegnelse

med Opgivelse af Kilderne.*)

	Side.
I. Introitus. No. 1—20	1—10
A. Ældre Form. Nr. 1—16. — Guidetti: Directorium chori 1589.	1—8
1. Advent. 2. Juul. 3. Epiphantias. 4. Septuagesima til Fastelavn.	
5. Fastetid. 6. Paaske. 7. Glædens Tid. 8. Himmelfart. 9. Pintse.	
10. Trefoldighedsdag. 11. I.—X. Søndag efter Trinitatis.	
12. XI.—XIX. Søndag efter Trinitatis. 13. XX.—XXVII. Søndag	
efter Trinitatis. 14. Reformationsfest. 15. Store Bededag.	
16. Missionsfest.	
B. Nyere Form. No. 17—20	9—10
17—18. Versikel med og uden Halleluja. — traditionel 1750.	
(See Layriz: 120 liturgische Weisen)	9
19. Gloria patri. — Hans Thomissøn's Psalmebog 1569. Pfalz.	
Neub. K.-O. 1557	9
20. Gloria patri. — tradit. 1750. Berlin. Kirchenagende 1822.	10
II. Kyrie. No. 21—24	10—11
21. — Luther's Deutsche Messe 1526	10
22. dobbelt. — Pfalz-Neub. K.-O. 1557	
23. — Elisabeth's (Hertuginde af Braunschweig-Lüneb.) K.-O. 1542	11
24. — H. Thom. Psbg. 1569. Niels Jespersen's Graduale 1573.	
Pfalz-Neub. K.-O. 1557	11
III. Gloria in excelsis. No. 25—29	12—17
25. Uden Laudamus. — Spangenberg: Kirchengesänge 1545	12
26. Uden Laudamus. — Lucas Lossius: Psalmodia sacra 1553	
27. Med Laudamus. — Strafsb. K.-O. 1525	13
28. Med Laudamus. — Dimitri Bortniansky † 1828	15
29. „Aufer a nobis“ med „Aufer immensam“. — H. Thom.	
Psbg. 1569. Pomm. K.-O. 1563. Lüneb. K.-O. 1564.	
Keuchenthal: Kirchengesänge 1573	17
IV. Hilsen og Collect. No. 30 — tradit. 1750 (See Layriz: lit. W.)	
a. Salutatio	18—19
b. Collect	

*) Da denne Indholdsfortegnelse kun er af Interesse for Sagkyndige, anføres her kun de gamle korte latinske Betegnelser. —

	Side.
V. Graduale. No. 31—33	20—21
31. a. Halleluja dobbelt. — H. Thom. Psbg. 1569. Pfalz-Neub. K.-O. 1557	20
b. Halleluja tredobbelt. — Berlin. Kirchenagende 1822	20
32. Halleluja tredobbelt med „Laudate Dominum“. — H. Thom. Psbg. 1569. N. Jesp. Grad. 1573	21
33. Tractus. — Ton. I Høimesseform (See Layriz: lit. W.) gammelkirkelig.	21
Salutatio. — See No. 30	
VI. Laus tibi Christe. No. 34—36	22
34. a. — Lucas Lossius: Psalmodia sacra 1553	22
b. — Hoyasche K.-O. 1581	22
c. — Pomm. K.-O. 1563.	22
35. Agnus. — Bamberg. Gesangbuch 1628	22
36. Laus tibi Christe, qui pateris. — Mel. XV. Aarhundrede. H. Thom. Psbg. 1569	23
VII. Credo. No. 37	23
37. a. Troesbekjendelsen	23
b. — Amen tradit	23
c. — Inton. Deutsch. Kirchenamt 1526. N. Jesp. Grad. 1573 — Melod. 1417. H. Thom. Psbg. 1569	23
VIII. Bønnen. No. 38—43	24—26
Salutatio — See No. 30	
38. — Schöberlein: Schatz des liturg. Chor- und Gem. Ges. 1865. I. p. 254	24
39. Huic oportet. — H. Thom. Psbg. 1569. N. Jesp. Gr. 1573. Spangenberg 1545	24
40. Ex quo omnia. — Pomm. K.-O. 1563	25
41. a. — b. — tradit. af Litaniet	25
c. — Melod. z. Gottesdienstordnng. Kiel 1884	25
42. Fadervor. — Spangenberg 1545. Doxol. — Böhm. Br. 1566 43. Melod. — Joachim Neander 1680	26
IX. Slutning af Høimessen uden Altergang. No. 44—45	27—29
Salutatio. — See No. 30	
Versikel med og uden Halleluja. — See No. 17—18	27
Collect. — See No. 30	
Salutatio. — See No. 30	
44. Benedicamus. — Pfalz-Neub. K.-O. 1557	28
45. Velsignelsen. — tradit. 1750 (See Layriz: lit. W.)	28
X. Offertorium. No. 46. — G. Winer: Goth. Cant. 1655	29
XI. Præfation. No. 47	30
Intonationerne. — Palladii Alterbog 1556. N. Jesp. Gr. 1573. Spangenberg 1545	30

Side.

Vere dignum. a. — Mecklenb. rev. K.-O. 1602. — b. Guidetti: dir. ch. 1589	30—31
XII. Sanctus. No. 48—50	31—33
48. — J. Seb. Bach 1736. (Keuchenthal 1573)	31
49. — tradit. Petri Agende 1852	32
50. — Pomm. K.-O. 1590. Prætorius 1607	33
XIII. Verba testamenti. No. 51. — Dansk Kirkeordinants 1539. Heinr. v. Sachsen K.-O. 1539	34
XIV. Agnus. No. 52. — Braunsch. K.-O. 1528	35
XV. Pater noster. No. 53. — Dansk Kirkeord. 1539. Braunsch. K.-O. 1528	35
XVI. Pax. No. 54. — Nürnbg. K.-O. 1533	36
XVII. Slutning af Altergangsmessen. No. 55—56	36—40
1. Salutatio — See No. 30. 2. Versikel — See No. 17—18. } 3. Collect — See No. 30. 4. Salutatio — See No. 30. } 5. Benedicamus — See No. 44. 6. Velsignelsen — See No. 45. }	36—37
55. Nunc dimittis. — H. Thom. Psbg. 1569. Pfalz-Neub. K.-O. 1557.	38
56. Grates nunc omnes. — H. Thom. Psbg. 1569. Pfalz-Neub. K.-O. 1557. N. Jespers. Grad. 1573	39
Den nu brugelige danske Søndagsmesse. No. 57—64. —	
Efter Berggreen's Antiphonale 1867	40—44
57. Hilsen	40
58. Collect	40
59. Indledning til Epistelen	41
60. Indledning til Evangeliet	41
61. Fadervor	42
62. Indstiftelsens Ord	42
63. Amen efter Taksigelsen	43
64. Velsignelsen	44

Rettelser.

- S. 1. 2. Linie: Ældere l. Ældre.
- S. 2. No. 4, II, 3. Linie: Befestning l. Befæstning.
- S. 6. sidste System, næstsidste Node i Altst. er en hel Node.
- S. 10. 2. Takt, første Node i Basstemmen: stort B.
- S. 19. 10. Linie: trøste l. trøste.
- S. 21. sidste Node: en hel Node.
- S. 26. 2. Linie: dit l. Dit.
- S. 28. No. 45: Dig l. dig.

